

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawie o sygn. akt I C 726/13 z powództwa J. S. i P. S. przeciwko Poczta Polska Spółce Akcyjnej z (...) w W. Region sieci w Ł. o ustalenie:

1. oddalił powództwo;
2. zasądził solidarnie od powodów na rzecz pozwanej kwotę 197,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o ustalenie, że pismem z dnia 20 grudnia 2011 r., nadanym w dniu 22 grudnia 2011 r., skierowanym do Urzędu Pocztowego Ł.-25, P. S., J. S. i K. S. zwrócili się z prośbą o dokonywanie przekierowania wszystkich przesyłek poleconych adresowanych do nich na ul. (...) w Ł. na adres Kancelaria Adwokacka (...). P. S. ul. (...), (...)-(...) Ł.. Pismem z dnia 2 stycznia 2012 r., skierowanym do Urzędu Pocztowego Ł.-25, P. S. i J. S. ponownie zażądali przesyłania całej korespondencji na adres: (...)-(...) Ł., ul. (...). Powodowie wskazali, iż z uwagi na ich pobyt poza granicami Polski ustanowiony został dla nich adres do doręczeń, pod którym mieści się ich biuro, w którym zatrudniona jest na stałe E. J., posiadająca pełnomocnictwo do odbioru wszystkich przesyłek w tym przesyłek poleconych oraz przesyłek poleconych z Sądu. Pismem z dnia 13 stycznia 2012 r., skierowanym do Urzędu Pocztowego Ł.-25, P. S. i J. S. poinformowali o stwierdzonym nieprawidłowym sposobie awizacji przesyłek. Powodowie wskazali, iż przesyłki z białymi zwrotkami (Sąd, Urząd Skarbowy, Urząd Miasta itp.) powinny być zwracane do nadawcy z adnotacją o nowym adresie odbiorcy przesyłki, a tymczasem listonosz pozostawia przesyłkę do odbioru w Urzędzie Pocztowym Ł.-25, a na wskazany nowy adres dosyła awizo. Jednocześnie powodowie wnieśli o bezzwłoczną prawidłową realizację zlecenia dosłania, wskazując, że przyjęty sposób nie jest niezgodny z przepisami Poczty Polskiej. Pismem z dnia 17 grudnia 2012 r., skierowanym do Urzędu Pocztowego Ł.-25, P. S. i J. S., powołując się na art. 133 § 1 i § 3 k.p.c., zwrócili się z prośbą o doręczanie pism procesowych i pism sądowych dla J. S. oraz P. S. do rąk E. J. na adres do doręczeń osoby upoważnionej do odbioru pism sądowych w Ł. przy ul. (...) kod 90-101 Kancelaria Adwokacka (...). P. S. udzielił E. J. pełnomocnictwa pocztowego na czas od grudnia 2009 r. do odwołania. J. S. udzieliła E. J. pełnomocnictwa pocztowego na czas od 31 grudnia 2012 r. do odwołania. Pismem z dnia 9 stycznia 2013 r., skierowanym do P. S. i J. S., Naczelnik Urzędu Pocztowego Ł.-25, poinformował, iż przesyłek nadanych na zasadach specjalnych (czyli w postępowaniu sądowym, administracyjnym, podatkowym) nie dosyła się. Naczelnik wskazał jako podstawę prawną Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 czerwca 1999 roku. Pismem z dnia 8 lutego 2013 r., skierowanym do P. S. i J. S., Poczta Polska S.A. Region (...) w Ł. poinformowała, że z uwagi na treść §24 pkt. 1 i 6 „Regulaminu świadczenia powszechnych usług pocztowych” dosyłaniu nie podlegają przesyłki nadawane na zasadach szczególnych określonych w odrębnych przepisach. Pismem z dnia 12 marca 2013 r., skierowanym do Poczty Polskiej S.A. Region (...) w Ł., P. S. i J. S. ponownie zwrócili się o dosyłanie wszelkiej korespondencji na adres: ul. (...), (...)-(...) Ł.. Pismem z kwietnia 2013 r. skierowanym do P. S. i J. S., Poczta Polska S.A. Region (...) w Ł., ponownie poinformowała, że przesyłki polecane nadawane w postępowaniu sądowym i administracyjnym jak również w postępowaniu podatkowym są przesyłkami nadawanymi na zasadach szczególnych, których doręczanie określają odrębne przepisy i nie podlegają dosyłaniu. Uchwałą Nr 171/2011 Zarząd Poczty Polskiej S.A. z dnia 19 lipca 2011 r. ogłosił tekst jednolity Regulaminu świadczenia powszechnych usług pocztowych, według stanu prawnego na dzień 14 czerwca 2011 r. Zgodnie z §1 ust. 3 pkt 5 Regulaminu dosyłanie - oznacza realizację pisemnego żądania adresata przesyłania przesyłek lub przekazów pocztowych pod adres wskazany w tym żądaniu. W myśl §24 ust. 1 Regulaminu żądanie dosyłania przesyłek lub przekazów pocztowych adresat zgłasza na piśmie w placówce oddawczej właściwej dla miejsca jego zamieszkania, uiszczając odpowiednią opłatę określoną w cenniku. Zgłoszone zaś żądanie jest wykonywane maksymalnie przez okres 12 miesięcy, licząc od dnia zgłoszenia (ust. 2 §24 Regulaminu). Adresat może zgłaszać żądanie dalszego dosyłania, przy czym okres dosyłania określony w kolejnym żądaniu nie może być dłuższy niż 12 miesięcy (ust. 2 §24 Regulaminu). Zgodnie z §24 ust. 6 Regulaminu dosyłaniu nie podlegają przesyłki nadawane na zasadach szczególnych określonych w odrębnych przepisach. Istnieje wzór wniosku żądania dosyłania przesyłek i przekazów (uchwała, k. 34-35; regulamin, k. 36-61; wzór wniosku, k. 33).

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, że w świetle przesłanek art. 189 k.p.c., powództwo nie zasługuje na uwzględnienie z uwagi na fakt, że w przedmiotowej sprawie nie ma żadnego stanu niepewności co do istnienia stosunku prawnego i nie ma żadnej niejasności w tym zakresie. Wobec jednoznacznej dyspozycji art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 23 listopada 2012 roku prawo pocztowe i § 24 ust. 6 regulaminu świadczenia powszechnych usług pocztowych, nie ma bowiem prawnej możliwości, aby w sposób, w jaki żądała tego strona powodowa uregulować sposób dosyłania przesyłek szczególnych. W odniesieniu do przesyłek nieobjętych statusem przesyłek szczególnych powodowie nie mają interesu prawnego w żądaniu ustalenia, że przesyłki te powinny być kierowane w miejsce wskazane przez nich bez żadnych ograniczeń czasowych, gdyż wystarczy złożenie w tym zakresie wniosku przez powodów według wzoru wskazanego w odpowiedzi na pozew. O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód P. S., zaskarżając go w całości. Rozstrzygnięciu Sądu Rejonowego skarżący zarzucił naruszenie:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnej oceny dowodów i dowolne przyjęcie, że:

a) powodowie nie wykazali swojego interesu prawnego w ustaleniu obowiązku pozwanej polegającego na przekierowywaniu wszelkiej korespondencji kierowanej do nich na wskazany adres do doręczeń to jest ul. (...) (...) (...) Ł.;

b) w przedstawionym stanie faktycznym nie istnieje stan niepewności co do istnienia stosunku prawnego lub prawa, kiedy w rzeczywistości niepewność taka występuje i opiera się na wadliwym wykreowaniu przez doręczyciela – systemu doręczeń, na podstawie wydanego Regulaminu Poczty Polskiej z dnia 19 lipca 2011 roku, postanowienia tam zawarte są niezgodne z nadrzędnym aktem prawa to jest ustawą prawo pocztowe z dnia 23 listopada 2012 roku;

- przepisów prawa materialnego polegające na dowolnym przyjęciu, że Regulamin świadczenia powszechnych usług pocztowych, stanowiący Załącznik do Uchwały nr 171 Zarządu Poczty Polskiej S.A. z dnia 19 lipca 2011 roku jest aktem prawnym powstałym na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 21 ustawy prawo pocztowe, kiedy w rzeczywistości ustawa prawo pocztowa jako akt z dnia 23 listopada 2012 roku nie może stanowić podstawy do wydania regulaminu, który wszedł w życie w dniu 19 lipca 2011 roku;

- naruszenie postanowień zawartych art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności podpisanej przez Polskę w dniu 26 listopada 1991 roku, który stanowi, iż każdy ma prawo do sprawiedliwego rozstrzygnięcia o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym;

- błąd w ustaleniach faktycznych polegających na przyjęciu, że Poczta Polska S.A. dosyła na wskazany przez powodów adres do doręczeń awizo, informujące o korespondencji, która jest pozostawiona do odbioru w urzędzie pocztowym właściwym dla adresu ul. (...).

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego (apelacja wraz z załącznikami – k. 87-95).

Apelacja powódki J. S. została odrzucona jako wniesiona po terminie (postanowienie – k. 99).

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o umorzenie postępowania w części dotyczącej ustalenia obowiązku pozwanej dosyłania przesyłek pocztowych jako „przesyłek na zasadach szczególnych” ze względu na jego bezprzedmiotowość, oddalenie apelacji w pozostałej części oraz zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm przepisanych (odpowiedź na apelację wraz z załącznikami – k. 103-129).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własny ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny, jak również ocenę prawną, dokonaną przez Sąd I Instancji, odpowiadającą wymogom art. 233 § 1 k.p.c.

Kwestionowane przez skarżącego ustalenie dotyczące kwestii sposobu faktycznego doręczania przesyłek przez pozwaną znajduje oparcie w treści dokumentacji przedłożonej przez samego powoda, a mianowicie pisma z dnia 13 stycznia 2012 roku (karta 7). Zarzut wyprowadzony w tym względzie w apelacji uznać zatem należy za całkowicie chybiony.

Przypisując Sądowi I Instancji naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w pozostałym zakresie, skarżący nie kwestionował w istocie poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń, lecz ich ocenę prawną w kontekście relewantnych przepisów prawa materialnego. W tym stanie rzeczy, jak już powyżej zaznaczono, Sąd Rejonowy podzielił podstawę faktyczną zaskarżonego wyroku i przyjął ją za własną. Zarzuty skarżącego rozważył natomiast w aspekcie zastosowania norm prawa materialnego do ujawnionych okoliczności sprawy.

Uzasadnienie szczegółowo powyżej opisanych zarzutów apelacji czyni nieodzowną uwagę, że interes prawny, w rozumieniu art. 189 k.p.c. wyrażać się musi w obiektywnej, czyli rzeczywiście istniejącej, a nie tylko istniejącej jedynie w subiektywnym odczuciu strony, potrzebie prawnej uzyskania wyroku odpowiedniej treści. Potrzeba ta występuje natomiast wówczas, gdy powstała sytuacja rzeczywistego naruszenia albo zagrożenia naruszenia określonej sfery prawnej. W realiach niniejszej sprawy, powód nie ma potrzeby ustalania stosunku prawnego lub prawa, gdyż jego sfera prawna nie została ani naruszona, ani zagrożona przez pozwaną. Nie sposób bowiem nie zauważyć, że celem powoda w niniejszej sprawie nie jest potwierdzenie określonego stosunku prawnego lub prawa, lecz dopiero jego wykreowanie. Temu zaś przedmiotowe rozwiązanie służyć nie może. Celem tego postępowania jest wyłącznie pozytywne lub negatywne ustalenie istnienia lub nieistnienia prawa lub stosunku prawnego. Powód w niniejszym postępowaniu domaga się zaś nie ustalenia istnienia stosunku prawnego czy prawa, ale wykreowania tego prawa.

Powód błędnie bowiem zakłada, że prawo, którego ochrony domaga się w niniejszym postępowaniu wynika z postanowień ustawy z dnia 23 listopada 2012 roku prawo pocztowe (Dz.U.2012.1529 ze zm.), a regulamin przyjęty przez pozwaną prawo to bezpodstawnie ogranicza.

Świadczenie usług pocztowych odbywa się na podstawie umowy o świadczenie usług pocztowych. Szczegółowe warunki świadczenia oraz korzystania z usług pocztowych, zgodnie z przepisami przedmiotowej ustawy, określa jednak wydany przez operatora regulamin, który musi jedynie uwzględniać normy o charakterze nadrzędnym.

Doręczanie przesyłek jest obowiązkiem strony pozwanej. Wbrew sugestiom czynionym w tym względzie w apelacji, nie oznacza to jednak, że obowiązek ten jak i odpowiadające mu uprawnienie mają charakter absolutny. Okoliczność, że pozwana jest operatorem o szczególnym statusie jako operator wyznaczony w rozumieniu art. 46 ust. 1 przedmiotowej ustawy, nie pozbawia jej automatycznie prawa do decydowania na jakich warunkach zawiera umowy. Zawierane przez pozwaną umowy muszą jedynie odpowiadać relewantnej w tym względzie regulacji prawnej, a zatem zarówno rzeczony ustawie, jak i wydanemu na jej podstawie rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 29 kwietnia 2013 roku w sprawie warunków wykonywania usług powszechnych przez operatora wyznaczonego (Dz.U.2013.545).

Regulamin, którego postanowienia kontestuje powód w niniejszej sprawie w pełni zaś wymogom tym odpowiada. Przewidując bowiem kwestionowane przez powoda rozwiązanie, czyni zadość dyspozycji art. 37 ust. 3 przedmiotowej ustawy, która jednoznacznie stanowi, że rozwiązanie przewidujące możliwość doręczenia przesyłki na adres podany przez adresata nie narusza przepisów innych ustaw dotyczących sposobu, zasad i trybu doręczeń. Uwzględnić natomiast trzeba, że przepisy poszczególnych procedur przewidują w tym zakresie odrębne unormowania, implikowane potrzebami danego postępowania. Doręczenie tak zwanej przesyłki szczególnej ma bowiem określone znaczenie dla biegu danego postępowania i w związku z tym musi odbywać się zgodnie z regulami w nim obowiązującymi. Adres doręczenia przesyłki w postępowaniu sądowym czy przed innymi organami ustalany jest w tym postępowaniu i to sąd czy organ prowadzący to postępowanie, w oparciu o ustalenia poczynione w konkretnym

postępowaniu, decyduje o tym, na jaki adres określona przesyłka ma trafić. Nie budzi zatem zastrzeżeń kwestionowane przez powoda rozwiązanie przyjęte przez pozwaną, która z usługi tzw. dosyłania wyłącza przesyłki pocztowe nadawane na zasadach szczególnych określonych w odrębnych przepisach. Przeciwny stan rzeczy stanowiłby wszak ograniczenie zasad doręczania przewidzianych w ramach poszczególnych procedur. W odniesieniu do przesyłek o tak zwanym szczególnym charakterze, powód domaga się zatem ustalenia prawa do usługi, której pozwana nie tylko nie świadczy, ale także, w świetle obowiązujących regulacji, świadczyć w ogóle nie może.

Powód nie może zaś skutecznie argumentować, że zaistniały stan rzeczy uniemożliwia mu odbieranie korespondencji, gdyż strona postępowania ma realny wpływ na ustalenie adresu, na jaki kierowana jest generowana w jego ramach korespondencja.

Apelujący nie ma także interesu prawnego w żądaniu ustalenia, że przesyłki o charakterze ogólnym winny być kierowane w miejsce wskazane przez stronę powodową bez żadnych ograniczeń czasowych, jako że w tym zakresie pożądaną ochronę zapewnia mu złożenie odpowiedniego wniosku do strony pozwanej.

Prawidłowości powyżej przedstawionego toku rozumowania w żaden sposób nie podważa zaś akcentowana w apelacji okoliczność, że przedmiotowy regulamin wszedł w życie na podstawie delegacji przewidzianej w poprzednio obowiązującej ustawie z dnia 12 czerwca 2003 r. (Dz.U.2008.189.1159 j.t.) (art. 24 ust. 1).

Odwołując się do dyspozycji art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, skarżący nie zauważa, że prawo do sprawiedliwego rozstrzygnięcia o prawach i obowiązkach odnosić należy do obu stron postępowania.

Reasumując, stwierdzić należy, że w ramach niniejszego postępowania powód domaga się ochrony nie interesu prawnego, lecz jedynie interesu faktycznego, wyrażającego się w dążeniu do uniknięcia konieczności podejmowania odpowiednich działań w ramach poszczególnych postępowań prowadzonych z jego udziałem. Temu zaś rozwiązanie przewidziane w art. 189 k.p.c. służyć niewątpliwie nie może.

Opisany stan rzeczy prowadzi do wniosku, że apelacja wniesiona przez powoda stanowi jedynie polemikę z prawidłowym rozstrzygnięciem Sądu I Instancji.

W kontekście stanowiska strony pozwanej na marginesie wskazać natomiast trzeba, że okoliczność, iż aktualnie strona pozwana nie świadczy usług w zakresie przesyłek sądowych i prokuratorskich, gdyż przetarg w tym zakresie wygrał inny operator, nie stanowi podstawy do częściowego umorzenia postępowania, czego domagała się strona pozwana. Nie można bowiem uznać, że rozstrzygnięcie przedmiotowego sporu stało się z tej przyczyny zbędne czy niedopuszczalne (art. 355 § 1 k.p.c.).

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy w punkcie 1. na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w punkcie 2. wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty poniesione przez pozwaną w postępowaniu apelacyjnym złożyło się wynagrodzenie jej pełnomocnika w osobie radcy prawnego, którego wysokość ustalono na podstawie § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt. 1 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t. ze zm.).